

Особливості дизайну інтер'єрів навчальних приміщень у закладах вищої освіти

Печонкіна Анна, магістр (ORCID:0009-0000-2158-7427)

¹ Київський національний університет будівництва і архітектури, проспект Повітряних Сил, 31, Київ, Україна

АНОТАЦІЯ

У дослідженні розглядаються особливості дизайну інтер'єрів навчальних приміщень у закладах вищої освіти. Основна увага приділяється впливу просторових рішень на ефективність навчального процесу, комфорт викладачів і студентів. Використано комплексний підхід, який включає аналіз сучасних тенденцій у дизайні інтер'єрів навчальних просторів, а також дослідження вимог до комфорту та функціональності. Результати роботи можуть бути корисними для проєктувальників та архітекторів, які працюють над створенням оптимальних навчальних просторів для закладів вищої освіти.

Ключові слова: дизайн інтер'єрів, навчальні приміщення, заклади вищої освіти, ергономіка, освітній простір, психологія простору, комфорт і функціональність, сучасні тенденції, адаптивний дизайн, колористика в освіті, освітлення в навчальних закладах, архітектура та дизайн навчальних просторів.

1. ВСТУП

Сучасна освіта знаходиться в постійному розвитку, що вимагає змін не лише в педагогічних методах, але й у фізичному середовищі навчання. Інтер'єр навчальних приміщень у закладах вищої освіти відіграє важливу роль у формуванні сприятливих умов для навчального процесу. Просторові рішення, комфортність, естетика і функціональність приміщень можуть значно вплинути на ефективність засвоєння знань, мотивацію студентів та загальний психологічний стан як студентів, так і викладачів. Тому важливо досліджувати особливості дизайну інтер'єрів навчальних приміщень з урахуванням сучасних вимог до організації освітнього простору.

На сьогоднішній день існують певні проблеми, пов'язані з дизайном навчальних приміщень, що зумовлює актуальність цього дослідження. Багато освітніх просторів не відповідають вимогам ергономіки, що може призвести до дискомфорту і зниження продуктивності навчального процесу. Крім того, недостатньо уваги приділяється таким аспектам, як освітлення, колористика, акустика та організація простору, які мають важливий вплив на психологічний стан учасників навчального процесу.

2. МЕТА

Виявлення та аналіз особливостей дизайну інтер'єрів навчальних приміщень у закладах вищої освіти з урахуванням сучасних тенденцій, функціональних і ергономічних вимог.

3. СУЧАСНИЙ СТАН ДИЗАЙНУ НАВЧАЛЬНИХ ПРИМІЩЕНЬ В ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Стан навчальних приміщень закладів вищої освіти України на сьогоднішній день значною мірою є спадком радянської епохи, із зношеними інженерними мережами та будівельними конструкціями. Соціально-політичні фактори та недостатнє фінансування не дозволяють проводити повноцінні ремонти в багатьох університетах. Тому навіть провідні заклади країни, такі як КПІ, ДТУ, НАУ та інші,

мають застарілу навчальну інфраструктуру та обладнання. Більшість державних університетів стикаються з подібною ситуацією, тоді як сучасні й технологічно оснащені інтер'єри переважають у приватних закладах [1].

З погляду дизайнерів і студентів, значна частина університетів зберігає застаріле бачення, особливо це стосується будівель, які залишилися в спадок від радянського періоду. Нудний і зношений конструктивізм на фасадах цих закладів відрізняється від класичних архітектурних рішень, що викликають позитивні емоції та створюють приємне середовище для перебування.

Наприклад, будівлі КПІ, загалом, перебувають у хорошому стані, а інтер'єри та екстер'єри, виконані в неоготичному стилі, викликають захоплення та вражають естетичною красою. Такі приміщення потребують регулярного ремонту та догляду, а також певних сучасних технологічних і мультимедійних оновлень, які б органічно вписалися в історичне середовище університету для покращення навчального процесу (Рис. 1).

З іншого боку, корпуси багатьох українських університетів, збудовані в стилі конструктивізму, перебувають у зношеному стані і не мають тієї естетичної привабливості, яку демонструють історичні будівлі. Більш того, функціональність навчальних приміщень також залишає бажати кращого: старі радянські парти, дошки, стіни, пофарбовані в синій колір, і вікна, що перебувають в аварійному стані та не відчужаються. До цього додаються зношені електричні й тепломережі, що значно знижують комфортні умови навчання і не сприяють мотивації студентів.

Рис. 1. Приклади інтер'єру Київського Політехнічного Інституту

Важливим є не лише навчальні приміщення, але й рекреаційні зони, такі як холи, їдальні, бібліотеки та гуртожитки. Вищі навчальні заклади представляють собою

складні освітні комплекси з різноманітними приміщеннями. Оновлення мереж та інтер'єрів відбувається поступово і частково. Зазвичай осучаснюють лише вибрані приміщення, такі як вихідні холи або лекційні зали та аудиторії, які демонструють гостям і іноземним студентам. Соціально-фінансові чинники на таку ситуацію, але загальний стан університетів не змінюється суттєво: більшість аудиторій, санвузлів та рекреаційних зон залишається в зношеному стані, тоді як лише 10-20 % приміщень мають сучасний вигляд і нове обладнання [2].

На відміну від цього, сучасні закордонні університети оновили старі фасади будівель і комунікаційні мережі. Вони переосмислили дизайн навчальних приміщень, використовуючи універсальні рішення для меблювання та обладнання. Застосування сучасних дизайнерських прийомів та кольорів дозволяє створювати цікаві та різноманітні навчальні середовища.

Нашим університетам не вистачає сучасного дизайну, оскільки переважно в столичних університетах пострадянський стиль залишається домінуючим. Наприклад, у Міжнародному науково-технічному університеті ім. академіка Ю. Бугая (МНТУ) були оновлені вхідний хол і транзитні зони. Проте, незважаючи на це, університету не вистачає виразної концепції та ідеї. Інтер'єр залишається охайним і простим, функціональним, без особливого дизайнерського оформлення. Аудиторії також не мають чіткої концепції, а контраст між синім кольором і відтінками дерева не створює єдиного враження. Багато інженерних мереж досі залишаються з радянських часів (Рис. 2).

Рис.2. Приклади інтер'єру аудиторії МНТУ

Прикладом сучасного інтер'єру є Донецький університет. Тут вдало підібрана кольорова гамма, оновлене обладнання і система освітлення, що формують образ сучасного університету, який слідує актуальним тенденціям в проектуванні навчальних приміщень [3]. Хоча загальний вигляд інтер'єрів аудиторій може здаватися простим, лекційні зали відповідають сучасним європейським стандартам (Рис.3).

Рис. 3. Приклади оновленого інтер'єру аудиторій ДТУ

Отже, вітчизняні вищі навчальні заклади рухаються у правильному напрямку, слідуючи сучасним тенденціям у проектуванні середовища. Проте темп змін є повільним, і зустріти інтер'єри, що відповідають «європейського рівню», в таких закладах – рідкість. Більшість дизайну та процес

навчання досі зберігають пострадянські особливості, які підтримують традиції радянського періоду.

4. ВИСНОВКИ

Дослідження сучасного стану дизайну навчальних приміщень у вищих навчальних закладах показало, що, незважаючи на поступові зміни в напрямку сучасних тенденцій проектування, значна частина освітніх середовищ вітчизняних університетів залишається в пострадянському стані. Аналіз показав, що багато закладів, хоча й намагаються впроваджувати нові елементи дизайну, ще не досягли рівня сучасного європейського дизайну. Основні оновлення часто стосуються лише найбільш видимих частин інфраструктури, таких як вхідні холи та лекційні зали, тоді як інші приміщення, включаючи аудиторії, санвузли і рекреаційні зони, залишаються в зношеному стані.

Мета дослідження, що полягала у визначенні основних підходів до проектування навчальних приміщень і впливу сучасного дизайну на ефективність навчального процесу, була досягнута. Виявлено, що для поліпшення навчального середовища необхідно продовжити процес оновлення інфраструктури з урахуванням сучасних дизайнерських рішень і міжнародних стандартів.

Подальші дослідження і практичні дії повинні бути спрямовані на розробку комплексних рекомендацій для створення комфортного, функціонального та естетичного привабливого освітнього середовища, яке відповідало б сучасним вимогам і позитивно впливало на навчальний процес та імідж вищих навчальних закладів.

Список літератури

- [1] Лінда С. М. Архітектурне проектування громадських будівель і споруд / С. М. Лінда. – Л.: Навчальне видавництво, 2008. – 608 с.
- [2] Олійник О. П. Основи дизайну інтер'єру: навч. посіб. / О. П. Олійник, В. Г. Чернявський, Л. Р. Гнатюк. – К.: НАУ, 2011. – С. 35-38.
- [3] Шмельова О. Є. Засоби і прийоми дизайну інтер'єрів сучасного закладу вищої освіти технічного спрямування: дис. філософії в галузі дизайну: 022. Київ, 2021. 291 с.

Робота виконана під керівництвом: доц. Полубок А.П., проф. Третьак Ю.В.